Nederlands Internationaal Privaatrecht

Wetten, Verdragen en Verordeningen
2026/2027

Ulrik Huber Instituut voor Internationaal Privaatrecht

J. Kosters-reeks – voor grensoverschrijdend privaatrecht

onder hoofdredactie van

Prof. mr. M.H. ten Wolde

Het Ulrik Huber Instituut voor Internationaal Privaatrecht is gevestigd in Groningen. Binnen het instituut wordt onderzoek gedaan op diverse terreinen van het internationaal privaatrecht over de hele wereld. Op dit moment concentreert het onderzoek zich op Europa, de Verenigde Staten, Zuid-Amerika en Azië.

In de "J. Kosters-reeks – voor grensoverschrijdend privaatrecht" verschijnen publicaties op het gebied van het internationaal privaatrecht, het eenvormig privaatrecht, het buitenlands privaatrecht en de privaatrechtelijke rechtsvergelijking.
De reeks beoogt zowel oudere als onbekende, binnen- en buitenlandse bronnen op voormelde terreinen toegankelijk te maken. Daarnaast richt de reeks zich op publicaties welke van belang zijn voor de hedendaagse theorie en praktijk van genoemde rechtsgebieden.

J. Kosters-reeks – voor grensoverschrijdend privaatrecht
deel XI

Nederlands Internationaal Privaatrecht

Wetten, Verdragen en Verordeningen 2026/2027

Prof. mr. M.H. ten Wolde
Mr. J.G. Knot

Groningen, september 2026

Ulrik Huber Instituut voor Internationaal Privaatrecht

www.ulrikhuber.nl

ISBN 978-94-6251-408-9
NUR 822

© 2026, M.H. ten Wolde, J.G. Knot, Groningen

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze opgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining en training van AI en vergelijkbare technologieën zijn niet toegestaan.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 jo. het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Voorwoord

Het aantal (gecodificeerde) regelingen op het gebied van het internationaal privaatrecht (IPR) in Nederland is de laatste jaren enorm toegenomen. Nieuwe Nederlandse IPR-wetten, maar ook diverse Europese IPR-regelingen zijn hiervan de oorzaak. Het eind van deze ontwikkeling is nog niet in zicht. Op 1 januari 2012 is Boek 10 BW (Internationaal Privaatrecht) in werking getreden. In Boek 10 BW is het grootste deel van het Nederlandse conflictenrecht, voorheen in afzonderlijke wetten conflictenrecht gecodificeerd, samengebracht. Daarnaast worden met regelmaat voorstellen gepubliceerd voor nieuwe Europese IPR-verordeningen en herziening van bestaande verordeningen.

De grote verscheidenheid in regelingen is een van de factoren die het bestuderen en toepassen van het IPR lastig maakt. Het vinden van de juiste regeling alsmede het bepalen van het toepassingsgebied van deze regeling en de verhouding tot andere nationale, Europese of internationale regelingen wordt – niet alleen door studenten – vaak als moeilijk ervaren. Door het op systematische wijze bijeenbrengen van de voor het Groningse IPR-onderwijs meest relevante regelingen en het aanbrengen van kopjes in de kantlijn van de regelingen hopen de auteurs met deze bundel de toepassing van de (juiste) IPR-regelingen te vergemakkelijken en zo aan de geschetste moeilijkheden tegemoet te komen.

De bundel is bijgewerkt tot 1 augustus 2026.

Door de auteurs wordt elke aansprakelijkheid voor onjuistheid of onvolledigheid van de bundel alsmede voor de gevolgen daarvan uitgesloten. De auteurs houden zich aanbevolen voor suggesties tot verbetering; u kunt deze sturen naar: m.h.ten.wolde@rug.nl of j.g.knot@rug.nl.

Groningen, september 2026

M.H. ten Wolde & J.G. Knot

Inhoudsopgave

I. ALGEMEEN

01. Weens Verdragenrechtverdrag, art. 30-33 9
02. Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), art. 18, 20-21, 49, 54, 67 en 81 12
03. Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, art. 1, 39 en 40 16

II. MATERIEEL IPR

Algemeen

04. Burgerlijk Wetboek (BW) 17
- Boek 1: art. 1, 10-15, 80a-80b, 88, 89
- Boek 3: art. 31
- Boek 6: art. 247
- Boek 7: art. 6, 50a, 50i, 57, 73

Boek 10 BW

05. Boek 10 Burgerlijk Wetboek (Internationaal Privaatrecht) 25

Naam

06. ICBS-Overeenkomst inzake toepasselijk recht op namen 1980 55

Huwelijk

07. Haags Huwelijksverdrag 1978 56

Relatievermogensrecht

08. Haags Huwelijksgevolgenverdrag 1905 59
09. Haags Huwelijksvermogensverdrag 1978 61
10. Boek 10 BW: relatievermogensrecht geldend tot 29-01-2019 66
11. Huwelijksvermogensrechtverordening 72
12. Verordening vermogensrechtelijke gevolgen geregistreerde partnerschappen 88
13. Uitvoeringswet Verordening huwelijksvermogensstelsels en Verordening Vermogensrechtelijke gevolgen geregistreerde partnerschappen 104

Kinder- en meerderjarigenbescherming

14. Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996 108
15. Uitvoeringswet internationale kinderbescherming 120
16. Europees (RvE) Kinderontvoeringsverdrag 1980 128
17. Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980 135
18. Uitvoeringswet internationale kinderontvoering 142
19. Haags Volwassenenbeschermingsverdrag 2000 147

Adoptie

20. Haags Adoptieverdrag 1993 158
21. Uitvoeringswet Haags Adoptieverdrag 1993 166

Alimentatie

22. Alimentatieverordening 170
23. Haags Protocol Onderhoudsverplichtingen 2007 192
24. Uitvoeringswet internationale inning levensonderhoud 198

Erfrecht
25. Erfrechtverordening 201
26. Uitvoeringsverordening bij de Erfrechtverordening 223
27. Uitvoeringswet Verordening erfrecht 243
28. Haags Testamentsvormenverdrag 1961 248
29. Haags Erfrechtverdrag 1989 251

Overeenkomsten
30. Weens Koopverdrag 1980, art. 1-13, 31, 57 en 89-101 258
31. Verordening inzake verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) 265
32. Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, art. 4 275

Vertegenwoordiging
33. Haags Vertegenwoordigingsverdrag 1978 276

Onrechtmatige daad
34. Haags Verkeersongevallenverdrag 1971 280
35. Haags Productaansprakelijkheidsverdrag 1973 283
36. Verordening inzake niet-contractuele verbintenissen (Rome II) 286

Rechtspersonen
37. Wet op de formeel buitenlandse vennootschappen (Wfbv) 294

Trust
38. Haags Trustverdrag 1985 297

III. FORMEEL IPR

Algemeen
39. Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv), art. 1-14, 430-431, 765-767 302

Bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging
40. EU-Executieverordening (Brussel I*bis*) 307
41. Verdrag van Lugano 2007 (EVEX II) 331
42. Uitvoeringswet EU-executieverordening en Verdrag van Lugano 347
43. Herschikking Brussel II*bis* (Brussel II*ter*) 350
44. Verordening inzake een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen (EET) 386
45. Uitvoeringswet Verordening Europese executoriale titel 395
46. Verordening tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure (EBB) 398
47. Uitvoeringswet Verordening Europese betalingsbevelprocedure 406
48. Verordening tot vaststelling van een Europese procedure voor geringe vorderingen (EPGV) 409
49. Uitvoeringswet Verordening Europese procedure voor geringe vorderingen 418
50. Haags Forumkeuzeverdrag 2005 420
51. Haags Executieverdrag 2019 430

Rechtshulp
52. Europese (RvE) Overeenkomst inzake inlichtingen over buitenlands recht 1968 440

Faillissement
53. Insolventieverordening (herschikking) 444

01. Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht; Wenen, 23 mei 1969
Trb. 1972, 51 (Frans, Engels) en *Trb*. 1985, 79 (Nederlandse vertaling); (laatstelijk gewijzigd bij *Trb.* 2018, 219)

Datum van inwerkingtreding: 27-01-1980

Verdragsstaten:
Albanië (27-07-2001), Algerije (08-12-1988), Andorra (05-05-2004), Argentinië (27-01-1980), Armenië (16-06-2005), Australië (27-01-1980), Azerbeidzjan (10-02-2018), Bahrein (24-10-2025), Barbados (27-01-1980), België (01-10-1992), Benin (02-12-2017), Bosnië en Herzegovina (06-03-1992), Brazilië (25-10-2009), Bulgarije (21-05-1987), Burkina Faso (24-06-2006), Canada (27-01-1980), Centraal Afrikaanse Republiek (27-01-1980), Chili (09-05-1981), China (03-10-1997), Colombia (10-05-1985), Congo-Brazzaville (Republiek Congo) (12-05-1982), Congo-Kinshasa (Democratische Republiek Congo) (27-01-1980), Costa Rica (22-12-1996), Cuba (09-10-1998), Cyprus (27-01-1980), Denemarken (27-01-1980), Dominicaanse Republiek (01-05-2010), Duitsland (20-08-1987), Ecuador (13-03-2005), Egypte (13-03-1982), Estland (20-11-1991), Filippijnen (27-01-1980), Finland (27-01-1980), Gabon (05-12-2004), Georgië (08-07-1995), Griekenland (27-01-1980), Guatemala (20-08-1997), Guinee (16-10-2005), Guyana (15-10-2005), Haïti (24-09-1980), Heilige Stoel (27-01-1980), Honduras (27-01-1980), Hongarije (19-07-1987), IJsland (25-10-2025), Ierland (06-09-2006), Italië (27-01-1980), Jamaica (27-01-1980), Japan (01-08-1981), Joegoslavië (27-08-1970 tot 25-06-1991), Kameroen (22-11-1991), Kazachstan (04-02-1994), Kiribati (15-10-2005), Koeweit (27-01-1980), Kroatië (08-10-1991), Kirgizië (10-06-1999), Laos (30-04-1998), Lesotho (27-01-1980), Letland (03-06-1993), Liberia (28-09-1985), Libië (21-01-2009), Liechtenstein (10-03-1990), Litouwen (14-02-1992), Luxemburg (22-06-2003), Macedonië (17-11-1991), Malawi (22-09-1983), Malediven (14-10-2005), Maleisië (26-08-1994), Mali (30-09-1998), Malta (26-10-2012), Marokko (27-01-1980), Mauritius (27-01-1980), Mexico (27-01-1980), Moldavië (25-02-1993), Mongolië (15-06-1988), Montenegro (03-06-2006), Mozambique (07-06-2001), Myanmar (16-10-1998), Nauru (27-01-1980), **Koninkrijk der Nederlanden: Nederland** *in Europa* (**09-05-1985**), *Bonaire* (**10-10-2010**), *Sint Eustatius* (**10-10-2010**), *Saba* (**10-10-2010**), **Aruba (01-01-1986)**, **Curaçao (10-10-2010)** en **Sint Maarten (10-10-2010)**, Nieuw-Zeeland (27-01-1980), Niger (27-01-1980), Nigeria (27-01-1980), Oekraïne (13-06-1986), Oezbekistan (11-08-1995), Oman (17-11-1990), Oost-Timor (07-02-2013), Oostenrijk (27-01-1980), Palestina (02-05-2014), Panama (27-08-1980), Paraguay (27-01-1980), Peru (14-10-2000), Polen (01-08-1990), Portugal (07-03-2004), Russische Federatie (29-05-1986), Rwanda (02-02-1980), Saint Vincent en de Grenadines (27-05-1999), Salomonseilanden (08-09-1989), Saoedi-Arabië (14-05-2003), Senegal (11-05-1986), Servië (27-04-1992), Seychellen (28-06-2026), Slovenië (25-06-1991), Slowakije (01-01-1993), Soedan (18-05-1990), Spanje (27-01-1980), Suriname (02-03-1991), Syrië (27-01-1980), Tadzjikistan (05-06-1996), Tanzania (27-01-1980), Togo (27-01-1980), Tsjechië (01-01-1993), Tunesië (27-01-1980), Turkmenistan (03-02-1996), Uruguay (04-04-1982), Verenigd Koninkrijk (27-01-1980), Vietnam (09-11-2001), Wit-Rusland (31-05-1986), Zuid-Korea (27-01-1980), Zweden (27-01-1980), Zwitserland (06-06-1990)

Deel III
Naleving, toepassing en uitlegging van verdragen

Afdeling 2
Toepassing van verdragen

Artikel 30
Toepassing van achtereenvolgende verdragen die betrekking hebben op eenzelfde onderwerp

Achtereenvolgende verdragen

1. Onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 103 van het Handvest van de Verenigde Naties worden de rechten en verplichtingen van Staten die partij zijn bij achtereenvolgende verdragen die betrekking hebben op eenzelfde onderwerp bepaald overeenkomstig de volgende leden.
2. Indien een verdrag uitdrukkelijk vermeldt dat het ondergeschikt is aan een eerder of later verdrag of dat het niet als onverenigbaar met dit andere verdrag moet worden beschouwd, hebben de bepalingen van dat andere verdrag voorrang.
3. Indien alle partijen bij het eerdere verdrag eveneens partij zijn bij het latere verdrag, zonder dat het eerdere verdrag beëindigd is of zijn werking is opgeschort krachtens artikel 59, is het eerdere verdrag slechts van toepassing in de mate waarin zijn bepalingen verenigbaar zijn met die van het latere verdrag.
4. Indien de partijen bij het eerdere verdrag niet alle partij zijn bij het latere verdrag:
   a. is in de betrekkingen tussen Staten die partij zijn bij beide verdragen de regel van toepassing die in het derde lid is vastgelegd;
   b. regelt in de betrekkingen tussen een Staat die partij is bij beide verdragen en een Staat die slechts partij is bij een van deze verdragen het verdrag waarbij beide Staten partij zijn hun wederzijdse rechten en verplichtingen.
5. Het vierde lid is van toepassing onverminderd artikel 41 of enig vraagstuk aangaande de beëindiging of de opschorting van de werking van een verdrag op grond van artikel 60 of enig vraagstuk aangaande de verantwoordelijkheid die voor een Staat kan ontstaan uit het sluiten of de toepassing van een verdrag waarvan de bepalingen onverenigbaar zijn met de verplichtingen die op hem rusten ten aanzien van een andere Staat krachtens een ander verdrag.

Afdeling 3
Uitlegging van verdragen

Artikel 31
Algemene regel van uitlegging

Uitlegging verdragen

1. Een verdrag moet te goeder trouw worden uitgelegd overeenkomstig de gewone betekenis van de termen van het verdrag in hun context en in het licht van voorwerp en doel van het verdrag.
2. Voor de uitlegging van een verdrag omvat de context, behalve de tekst, met inbegrip van preambule en bijlagen:
   a. iedere overeenstemming die betrekking heeft op het verdrag en die bij het sluiten van het verdrag tussen alle partijen is bereikt;
   b. iedere akte opgesteld door een of meer partijen bij het sluiten van het verdrag en door de andere partijen erkend als betrekking hebbende op het verdrag.
3. Behalve met de context dient ook rekening te worden gehouden met:
   a. iedere later tot stand gekomen overeenstemming tussen de partijen met betrekking tot de uitlegging van het verdrag of de toepassing van zijn bepalingen;
   b. ieder later gebruik in de toepassing van het verdrag waardoor overeenstemming van de partijen inzake de uitlegging van het verdrag is ontstaan;
   c. iedere ter zake dienende regel van het volkenrecht die op de betrekkingen tussen de partijen kan worden toegepast.

4. Een term dient in een bijzondere betekenis verstaan te worden als vaststaat dat dit de bedoeling van de partijen is geweest.

Artikel 32

Aanvullende middelen van uitlegging

Er kan een beroep worden gedaan op aanvullende middelen van uitlegging en in het bijzonder op de voorbereidende werkzaamheden en de omstandigheden waaronder het verdrag is gesloten, om de betekenis die voortvloeit uit de toepassing van artikel 31 te bevestigen of de betekenis te bepalen indien de uitlegging geschied overeenkomstig artikel 31:

a. de betekenis dubbelzinnig of duister laat; of
b. leidt tot een resultaat dat duidelijk ongerijmd of onredelijk is.

Artikel 33

Uitlegging van in twee of meer talen geauthentiseerde verdragen

1. Indien een verdrag geauthentiseerd is in twee of meer talen, heeft de tekst in elk der talen rechtskracht, tenzij het verdrag bepaalt of de partijen overeenkomen dat in geval van verschil een bepaalde tekst moet prevaleren.
2. Een versie van het verdrag in een andere taal dan een van de talen waarin de tekst geauthentiseerd is, wordt slechts beschouwd als een authentieke tekst, indien het verdrag daarin voorziet of als de partijen het daarover eens zijn geworden.
3. De termen van een verdrag worden geacht dezelfde betekenis te hebben in de onderscheidene authentieke teksten.
4. Behalve in het geval dat een bepaalde tekst overeenkomstig het eerste lid prevaleert, dient men, wanneer de vergelijking van de authentieke teksten een verschil in betekenis oplevert dat niet door toepassing van de artikelen 31 en 32 wordt weggenomen, de betekenis aan te nemen die, rekening houdend met het voorwerp en doel van het verdrag deze teksten het best met elkaar verzoent.

02. Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

PbEU 2016, C 202/47 (geconsolideerde versie)

Datum van inwerkingtreding: 01-01-1958

Verdragsstaten:
België (01-01-1958), Bulgarije (01-01-2007), Cyprus (01-05-2004), Denemarken (01-01-1973), Duitsland (01-01-1958), Estland (01-05-2004), Finland (01-01-1995), Frankrijk (01-01-1958), Griekenland (01-01-1981), Hongarije (01-05-2004), Ierland (01-01-1973), Italië (01-01-1958), Kroatië (01-07-2013), Letland (01-05-2004), Litouwen (01-05-2004), Luxemburg (01-01-1958), Malta (01-05-2004), **Koninkrijk der Nederlanden: Nederland** *in Europa* (**01-01-1958**), *Bonaire* (**n.v.t.**), *Sint Eustatius* (**n.v.t.**), *Saba* (**n.v.t.**), **Aruba** (**n.v.t.**), **Curaçao** (**n.v.t.**) en **Sint Maarten** (**n.v.t.**), Oostenrijk (01-01-1995), Polen (01-05-2004), Portugal (01-01-1986), Roemenië (01-01-2007), Slovenië (01-05-2004), Slowakije (01-05-2004), Spanje (01-01-1986), Tsjechië (01-05-2004), Verenigd Koninkrijk (01-01-1973), Zweden (01-01-1995)

Het Verenigd Koninkrijk verliet op 31 januari 2020 de Europese Unie. Een overgangsperiode volgde tot 31 december 2020, waarin Europese regelgeving nog ongewijzigd werd toegepast in en ten aanzien van het Verenigd Koninkrijk. Vanaf 1 januari 2021 regelt een handels- en samenwerkingsovereenkomst de relatie tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk.

Tweede deel
Non-discriminatie en burgerschap van de Unie

Artikel 18
(oud artikel 12 VEG)

Discriminatieverbod

Binnen de werkingssfeer van de Verdragen en onverminderd de bijzondere bepalingen, daarin gesteld, is elke discriminatie op grond van nationaliteit verboden.
Het Europees Parlement en de Raad kunnen, volgens de gewone wetgevingsprocedure, regelingen treffen met het oog op het verbod van bedoelde discriminaties.

Artikel 20
(oud artikel 17 VEG)

Burgerschap Unie

1. Er wordt een burgerschap van de Unie ingesteld. Burger van de Unie is een ieder die de nationaliteit van een lidstaat bezit. Het burgerschap van de Unie komt naast het nationale burgerschap doch komt niet in de plaats daarvan.
2. De burgers van de Unie genieten de rechten en hebben de plichten die bij de Verdragen zijn bepaald. Zij hebben, onder andere,
   a. het recht zich vrij op het grondgebied van de lidstaten te verplaatsen en er vrij te verblijven;
   b. het actief en passief kiesrecht bij de verkiezingen voor het Europees Parlement en bij de gemeenteraadsverkiezingen in de lidstaat waar zij verblijf houden, onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die staat;
   c. het recht op bescherming van de diplomatieke en consulaire instanties van iedere andere lidstaat op het grondgebied van derde landen waar de lidstaat waarvan zij onderdaan zijn, niet vertegenwoordigd is, onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die lidstaat;
   d. het recht om verzoekschriften tot het Europees Parlement te richten, zich tot de Europese ombudsman te wenden, alsook zich in een van de talen van de Verdragen tot de instellingen en de adviesorganen van de Unie te richten en in die taal antwoord te krijgen.

Deze rechten worden uitgeoefend onder de voorwaarden en binnen de grenzen welke bij de Verdragen en de maatregelen ter uitvoering daarvan zijn vastgesteld.

Artikel 21
(oud artikel 18 VEG)

1. Iedere burger van de Unie heeft het recht vrij op het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven, onder voorbehoud van de beperkingen en voorwaarden die bij de Verdragen en de bepalingen ter uitvoering daarvan zijn vastgesteld.
2. Indien een optreden van de Unie noodzakelijk blijkt om deze doelstelling te verwezenlijken en de Verdragen niet in de daartoe vereiste bevoegdheden voorziet, kunnen het Europees Parlement en de Raad, volgens de gewone wetgevingsprocedure bepalingen vaststellen die de uitoefening van de in lid 1 bedoelde rechten vergemakkelijken.
3. Ter verwezenlijking van dezelfde doelstellingen als in lid 1 genoemd en tenzij de Verdragen in de daartoe vereiste bevoegdheden voorzien, kan de Raad, volgens een bijzondere wetgevingsprocedure, maatregelen inzake sociale zekerheid en sociale bescherming vaststellen. De Raad besluit met eenparigheid van stemmen, na raadpleging van het Europees Parlement.

Derde deel
Het beleid en intern optreden van de Unie

Titel IV
Het vrije verkeer van personen, diensten en kapitaal

Hoofdstuk 2
Het recht van vestiging

Artikel 49
(oud artikel 43 VEG)

Vrijheid van vestiging onderdanen lidstaten

In het kader van de volgende bepalingen zijn beperkingen van de vrijheid van vestiging voor onderdanen van een lidstaat op het grondgebied van een andere lidstaat verboden. Dit verbod heeft eveneens betrekking op beperkingen betreffende de oprichting van agentschappen, filialen of dochterondernemingen door de onderdanen van een lidstaat die op het grondgebied van een lidstaat zijn gevestigd.
De vrijheid van vestiging omvat, behoudens de bepalingen van het hoofdstuk betreffende het kapitaal, de toegang tot werkzaamheden anders dan in loondienst en de uitoefening daarvan alsmede de oprichting en het beheer van ondernemingen, en met name van vennootschappen in de zin van de tweede alinea van artikel 54, overeenkomstig de bepalingen welke door de wetgeving van het land van vestiging voor de eigen onderdanen zijn vastgesteld.

Artikel 54
(oud artikel 48 VEG)

Vrijheid van vestiging vennootschappen

De vennootschappen welke in overeenstemming met de wetgeving van een lidstaat zijn opgericht en welke hun statutaire zetel, hun hoofdbestuur of hun hoofdvestiging binnen de Unie hebben, worden voor de toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk gelijkgesteld met de natuurlijke personen die onderdaan zijn van de lidstaten.
Onder vennootschappen worden verstaan maatschappen naar burgerlijk recht of handelsrecht, de coöperatieve verenigingen of vennootschappen daaronder begrepen, en de overige rechtspersonen naar publiek- of privaatrecht, met uitzondering van vennootschappen welke geen winst beogen.

Titel V
De ruimte van vrijheid, veiligheid en recht

Hoofdstuk 1
Algemene bepalingen

Artikel 67
(oud artikel 61 VEG en oud artikel 29 VEU)

Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht

1. De Unie is een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, waarin de grondrechten en de verschillende rechtsstelsels en -tradities van de lidstaten worden geëerbiedigd.

2. De Unie zorgt ervoor dat aan de binnengrenzen geen personencontroles worden verricht en zij ontwikkelt een gemeenschappelijk beleid op het gebied van asiel, immigratie en controle aan de buitengrenzen, dat gebaseerd is op solidariteit tussen de lidstaten en dat billijk is ten aanzien van de onderdanen van derde landen. Voor de toepassing van deze titel worden staatlozen gelijkgesteld met onderdanen van derde landen.

3. De Unie streeft ernaar een hoog niveau van veiligheid te waarborgen, door middel van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van criminaliteit, en van racisme en vreemdelingenhaat, maatregelen inzake coördinatie en samenwerking tussen de politiële en justitiële autoriteiten in strafzaken en andere bevoegde autoriteiten, alsmede door de wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen in strafzaken en, zo nodig, door de onderlinge aanpassing van de strafwetgevingen.

4. De Unie vergemakkelijkt de toegang tot de rechter, met name door het beginsel van wederzijdse erkenning van gerechtelijke en buitengerechtelijke beslissingen in burgerlijke zaken.

Hoofdstuk 3
Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken

Artikel 81
(oud artikel 65 VEG)

Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken

1. De Unie ontwikkelt een justitiële samenwerking in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen, die berust op het beginsel van wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen en van beslissingen in buitengerechtelijke zaken. Deze samenwerking kan maatregelen ter aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten omvatten.

2. Voor de toepassing van lid 1 stellen het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone wetgevingsprocedure, met name wanneer dat nodig is voor de goede werking van de interne markt, maatregelen vast die het volgende beogen:

a. de wederzijdse erkenning tussen de lidstaten van rechterlijke beslissingen en van beslissingen in buitengerechtelijke zaken en de tenuitvoerlegging daarvan;
b. de grensoverschrijdende betekening en kennisgeving van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken;
c. de verenigbaarheid van de in de lidstaten geldende regels voor collisie en jurisdictiegeschillen;
d. samenwerking bij het vergaren van bewijsmiddelen;
e. daadwerkelijke toegang tot de rechter;
f. het wegnemen van de hindernissen voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures, zo nodig door bevordering van de verenigbaarheid van de in de lidstaten geldende bepalingen inzake burgerlijke rechtsvordering;
g. de ontwikkeling van alternatieve methoden voor geschillenbeslechting;
h. de ondersteuning van de opleiding van magistraten en justitieel personeel.

3. In afwijking van lid 2, worden maatregelen betreffende het familierecht met grensoverschrijdende gevolgen vastgesteld door de Raad, die volgens een bijzondere wetgevingsprocedure besluit. De Raad besluit met eenparigheid van stemmen, na raadpleging van het Europees Parlement.

De Raad kan op voorstel van de Commissie bij besluit vaststellen ten aanzien van welke aspecten van het familierecht met grensoverschrijdende gevolgen handelingen volgens de gewone wetgevingsprocedure kunnen worden vastgesteld. De Raad besluit met eenparigheid van stemmen, na raadpleging van het Europees Parlement.
Het in de tweede alinea bedoelde voorstel wordt aan de nationale parlementen toegezonden. Indien binnen een termijn van zes maanden na die toezending door een nationaal parlement bezwaar wordt aangetekend, is het besluit niet vastgesteld. Indien geen bezwaar wordt aangetekend, kan de Raad het besluit vaststellen.

03. Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden

Stb. 1954, 503 (laatstelijk gewijzigd bij *Stb*. 2023, 407)

Datum van inwerkingtreding: 29-12-1954

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Het Koninkrijk

Het Koninkrijk omvat de landen Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

§ 3. Onderlinge bijstand, overleg en samenwerking

Artikel 39

Concordantiebeginsel

1. Het burgerlijk en handelsrecht, de burgerlijke rechtsvordering, het strafrecht, de strafvordering, het auteursrecht, de industriële eigendom, het notarisambt, zomede bepalingen omtrent maten en gewichten worden in Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten zoveel mogelijk op overeenkomstige wijze geregeld.

Consultatieplicht

2. Een voorstel tot ingrijpende wijziging van de bestaande wetgeving op dit stuk wordt niet bij het vertegenwoordigende lichaam ingediend − dan wel door het vertegenwoordigende lichaam in behandeling genomen − alvorens de regeringen in de andere landen in de gelegenheid zijn gesteld van haar zienswijze hieromtrent te doen blijken.

Artikel 40

Executie van vonnissen

Vonnissen, door de rechter in Nederland, Aruba, Curaçao of Sint Maarten gewezen, en bevelen, door hem uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke akten, aldaar verleden, kunnen in het gehele Koninkrijk ten uitvoer worden gelegd, met inachtneming van de wettelijke bepalingen van het land, waar de tenuitvoerlegging plaats vindt.